

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 6054/2020
17.03.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Драгане Маринковић и Бранка Станића, чланова већа, у парници тужилаца АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Данојлић, адвокат из ... и ББ из ..., чији је пуномоћник Марија Данојлић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде и Министарства грађевине и урбанизма (Министарство грађевинарства саобраћаја и инфраструктуре), коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ваљеву, ради накнаде нематеријалне штете, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 875/20 од 03.09.2020. године, у седници одржаној 17.03.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужилаца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 875/20 од 03.09.2020. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Основног суда у Шапцу П 2081/2018 од 07.02.2020. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу АА исплати 1.000.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 07.02.2020. године до коначне исплате, а тужиљи ББ 800.000,00 динара са законском затезном каматом на овај износ почев од 07.02.2020. године до коначне исплате. Ставом другим изреке одбијени су захтеви тужилаца преко досуђених износа из става 1 изреке. Ставом трећим и четвртим изреке, одлучено је о трошковима парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 875/20 од 03.09.2020. године, усвојена је жалба тужене и преиначена првостепена пресуда у побијаном усвајајућем делу, тако што су тужбени захтеви тужилаца одбијени и обавезани тужиоци да туженој солидарно накнаде трошкове парничног поступка у износу од 22.500,00 динара. Ставом другим изреке, обавезани су тужиоци да туженој накнаде трошкове жалбеног поступка у износу од 45.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужиоци су изјавили ревизију због погрешне примене материјалног права позивајући се на члан 404. став 1. и 403. став 1. и 2. ЗПП.

Тужена је поднела одговор на ревизију захтевајући трошкове његовог састава.

Одлучујући о дозвољености изјављене ревизије, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија дозвољена на основу чл. 403. став 2. ЗПП.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, Виши суд у Београду је 08.04.2014. године донео решење ПОИ 9/12 којим је одлучујући о приговорима, између осталих и окривљених АА и ББ, исте усвојио и укинуо привремено одузимање имовине проистекле из кривичног дела одређено решењем Вишег суда у Београду ПОИ 9/12 од 01.10.2013. године у делу којим је од овде тужилаца привремено одузета по $\frac{1}{2}$ дела породичне стамбене зграде површине 91квм на парцели ... уписане у препис листа непокретности број ... КО ... са правом коришћења на државном земљишту са обимом удела половине укупне површине 00.05.06 ха, од тужиље $\frac{1}{2}$ дела породичне стамбене зграде на парцели број ... уписане у препис листа непокретности број ... КО ... а одбијен приговор окривљеног АА којим му је привремено одузето моторно возило марке „...“ модел Према образложењу решења, кривично веће је утврдило начин стицања непокретности и оценило да су у конкретном случају законити приходи окривљеног АА и приходи које је исти стекао на друге начине који нису регистровани код надлежних органа и то бестеретним преносима и да нису у несразмери са вредностима предметне имовине која је описана у побијаном решењу јер из свих писаних доказа несумњиво произлази да је АА од 1991. године стицао приходе на законом дозвољен начин, наслеђивањем иза пок. оца и мајке и обављањем делатности ... у прилог чега је доставио доказе из којих се може закључити да је остварио веће приходе од вредности имовине која је предмет одузимања проистекле из кривичног дела и да нису испуњени услови предвиђени чланом 25. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела, односно да нема основане сумње да је наведена имовина проистекла из кривичног дела. И у односу на имовину тужиље истим решењем је утврђено да не постоји основана сумња да проистиче из кривичног дела. Наведено решење потврђено је решењем Апелационог суда у Београду Гж 1638/14 од 16.12.2014. године.

Забележба забране располагања оптерећења и уписа других права овде тужиоцима у листу непокретности извршена је решењем СКН Шабац од 05.11.2012. године по основу наредбе о забрани располагања имовином Вишег јавног тужилаштва у Београду ОИК 8/12 од 02.11.2012. године, а дана 03.12.2013. године изјављена је жалба ВВ на наведено решење. Решењем СКН Шабац од 05.09.2017. године ова служба дозволила је у ЛН ... КО ... брисање забележбе забране располагања, оптерећења и уписа других права ББ и АА, које је уследило након поновљеног захтева 06.03.2017. године овде тужилаца упућеног РГЗ СКН Шабац за брисање забележбе. Тужиоци су 02.09.2015. године обавестили Дирекцију за управљање одузетом имовином да је решењем Вишег суда у Београду ПОИ 9/12 од 08.04.2014. године одбијен захтев Вишег јавног тужилаштва ОИК 8/12 за привремено одузимање наведене непокретности, односно да је решење у делу којим је одлучивано о непокретностима тужилаца постало правноснажно 16.12.2014. године, па су захтевали да Дирекција донесе решење којим

ће наложити СКН Шабац да изврши брисање забележбе забране располагања, оптерећења и упис других права уписане у лн. ... на парцели Тужиоци су РГЗ СКН поднели захтев за брисање забележбе 03.05.2017. године у ЛН ... КО ..., а Више јавно тужилаштво у Београду је својим дописом од 15.06.2017. године по притужби овде тужилаца обавестило да своја права за брисање забележбе може остварити подношењем захтева надлежном катастру, док је тужилаштво надлежно само за стављање ван снаге наредбе о забрани располагања имовином. Тужилац је 22.05.2017. године СКН Шабац упутио ургенцију у којој је наведено да је служба подносиоца захтева обавестила да не може поступати по захтеву за брисање забележби у ЛН ... јер је на предметним непокретностима регистрована жалба ВВ по којој још није одлучено од стране другостепеног органа а у прилогу дописа је доставио писмени одустанак од уложене жалбе.

Поступак за повраћај имовине трајао је пет година до 05.09.2017. када је избрисана забрана располагања, односно до 05.04.2018. године када је избрисана и забележба о привременом одузимању непокретности, при чему је у односу на само одузету непокретност поступак трајао две године до 16.12.2014. године када је Апелациони суд у Београду потврдио решење Вишег суда у Београду којим је извршен повраћај имовине.

Тужиоци су у притвору провели и то тужилац АА 15 месеци а тужилца ББ шест месеци, после ког периода су тужиоца који се 25 година бавио ... странке почеле да напуштају и одлазе код других адвоката, а Адвокатска комора Шапца шест месеци по одређивању притвора донела и решење о привременом брисању из адвокатуре и писменим путем обавестила све судове о томе. На вестима РТС-а ...2012. године, док је у кући тужиоца било пет инспектора са представником Адвокатске коморе, емитовала је вест у ударним вестима у 19.30 часова да је ... АА, осумњичен да је проневерио 15.000 евра, у бекству, али тужилац ту вест није могао да демантује. Тиме је првотужиоцу укаљан углед и част, као човеку који се ... бави преко 25 година. Друготужилци је укаљан углед и част из истих разлога у нешто мањем обиму јер није јавна личност. Трпели су душевне болове у интензитету и трајању ближе описане у нижестепеним пресудама. Из исказа тужиоца утврђено је да је против њега Више јавно тужилаштво подигло оптужницу коју је Апелациони суд у Београду укинуо 2013. године, после чега није познат исход покренутог поступка.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев за накнаду штете претрпљених душевних болова насталих због неоснованог одузимања имовине проистекле из кривичног дела основан, јер је правноснажним решењем суда утврђено да нису били испуњени услови предвиђени чланом 25. Закона о одузимању имовине проистекле из кривичног дела односно да није постојала основана сумња да је наведена имовина проистекла из кривичног дела. Због тога је накнаду досудио на основу чл. 200. став 1. ЗОО у јединственом износу тужиоцу од 1.000.000,00 динара а тужилци у износу од 800.000,00 динара. При томе је ценио истакнути приговор застарелости од стране тужених али је нашао да је неблагоприятен.

По оцени другостепеног суда, тужени Министарство грађевине и урбанизма није пасивно легитимисано, а Министарство правде није одговорно на основу члана 172. Закона о облигационим односима, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио тужбени захтев у целости.

Ревизијски суд налази да тужени Министарство грађевине и урбанизма јесте пасивно легитимисано, али да ни тај тужени ни тужени Министарство правде нису одговорни за тражену накнаду нематеријалне штете настале због неоснованог одузимања имовине.

У конкретном случају нема неправилног рада државног органа из члана 172. став 1. Закона о облигационим односима (ЗОО). Тужиоцима је решењима суда одузета непокретност због сумње да је до такве имовине дошло кривичним делом. Како је у поступку пред судовима утврђено да до тога није дошло, наведено решење којим је одређено привремено одузимање имовине проистекле из кривичног дела је укинато. У поступању судова приликом доношења наведених решења није било неправилног рада због чега министарство правде не може бити одговорно за евентуално настану штету тужиоцима у смислу цитиране законске одредбе. У овој парници тужиоци нису тражили накнаду штете због неоснованог лишења слободе (притвор) да би тужена - Министарство правде по том основу била одговорна у овој парници (такав захтев може се истаћи у посебној парници).

Министарство грађевине и урбанизма не може бити одговорно за евентуалне пропусте у раду РГЗ-СКН у Шапцу. Републички геодетски завод је посебна организација у систему државне управе а послови које та посебна организација обавља прописани су чланом 28. став 1. Закона о министарствима. Послови које обавља и надзор који врши Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, прописани су Законом о државној управи. По члану 50. овог закона Министарство је једино овлашћено да захтева извештаје и податке о раду посебне организације, утврди стање извршавања послова и упозори на уочене неправилности, издаје инструкције и предложи Влади да предузме мере на које је овлашћено. С`обзиром на послове министарства који су прописани Законом о државној управи, ово министарство није могло имати сазнања о евентуалним пропустима у поступању РГЗ СКН Шабац па самим тим није ни било у могућности да предузме радњу или меру на коју је овлашћено у вршењу надзора. Поред свега наведеног, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре је решавало у другом степену по жалбама на решења служби за катастар непокретности до доношења Закона о изменама и допунама Закона о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, број 96/15) када је у смислу члана 79. наведеног закона Републички геодетски завод као другостепени орган преузео 03.03.2016. године од Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре све нерешене предмете. С`обзиром да министарство не врши управни надзор над актима завода, нити решава у другостепеном поступку по жалбама на решење надлежних служби завода, већ је то у надлежности Републичког геодетског завода, то по правилној оцени другостепеног суда нема пропуста у раду Министарства грађевине и урбанизма који би се могли довести у везу са евентуалном штетом која је причињена тужиоцима.

На основу члана 414. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова састава одговора на ревизију јер ти трошкови нису потребни за одлучивање о овом правном леку (чл. 154. став 1. ЗПП).

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић